

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Vakspecifieke regels voor de beoordeling

Vanaf examenjaar 2016 wordt in de centrale examens Nederlands havo en vwo als gevolg van het besluit van de toenmalige staatssecretaris de correctheid van het taalgebruik getoetst bij alle antwoorden op open vragen. Voor de beoordeling gelden de volgende vakspecifieke regels:

- 1 De correctheid van het taalgebruik wordt getoetst bij alle antwoorden van de kandidaat op open vragen.
 - Onder incorrect taalgebruik moet worden verstaan: spelfouten (inclusief fouten in de werkwoordspelling) en fouten in de zinsbouw (inclusief verkeerde woordvolgordes en congruentiefouten).
 - Bij open vragen die geen antwoord in een of meerdere volledige zinnen vereisen, wordt alleen de juistheid van de spelling van het antwoord beoordeeld en niet de grammaticaliteit van het antwoord. De reikwijdte van vakspecifieke regel 1 wordt hiermee beperkt.
 - Bij de beoordeling van de spelling dient uitgegaan te worden van de schrijfwijze volgens de *Leidraad bij de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje)*.
 - Zelfstandig gebruik van bijzinnen (als in: "Omdat ...") dient niet fout te worden gerekend.
 - Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Deze aftrekregeling geldt onverkort voor alle kandidaten.
 - In afwijking van Algemene regel 5 geldt voor incorrect taalgebruik dat elke fout binnen een antwoord op een vraag wel afzonderlijk dient te worden aangerekend.
 - De fouten voor incorrect taalgebruik dienen los van de inhoudelijke beoordeling te worden geregistreerd en de daarbij behorende aftrekpunten dienen bij de laatste beoordelingscomponent uit het correctievoorschrift te worden genoteerd.
- 2 Het is kandidaten niet toegestaan telegramstijl te gebruiken of verkort te citeren bij vragen waarbij in volledige zinnen moet worden geantwoord. Voor een antwoord op deze vragen dat geheel in telegramstijl of als verkort citaat is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 3 Voor alle open vragen met een maximumaantal woorden geldt: indien kandidaten een vraag herhalen alvorens zij tot een antwoord komen, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.
- 4 Wanneer een antwoord op een open vraag het maximumaantal woorden overschrijdt, worden alleen de woorden van het antwoord tot het toegestane maximum in de beoordeling betrokken met inachtneming van vakspecifieke regel 3. Spel- en taalfouten in de overschrijding van het maximumaantal woorden tellen dus niet mee.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Deel 1

Tekst 1 Hoe autonoom zijn we, wanneer we een deel van ons leven aan technologie ‘uitbesteden’?

1 **maximumscore 1**
(alinea) 9

2 **maximumscore 1**
(alinea) 21

3 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

- (Huidige) autonome technieken zijn gevaarlijk. / kunnen (plots) ingrijpende beslissingen over je nemen. / kunnen zich tegen de mensen. (alinea 3) 1
- (Toekomstige) autonome technieken kunnen je leven bepalen. / ontnemen je je eigen keuzemogelijkheid. / kunnen je een ongewenste/niet-passende richting induwen. (alinea 4) 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

4 **maximumscore 4**

De kern van een goed antwoord is:

- 1: Autonomie is een illusie. / De mens is (niet autonoom en is) een voorspelbaar algoritme. 1
- 2: Onze autonomie is ons afgepakt. / Je moet de maatschappij de rug toekeren om (weer) autonoom te kunnen zijn. 1
- 3: Deze visies reduceren autonomie tot een keuze tussen naïviteit en a-socialiteit. / Deze visies onderzoeken niet de verhouding tussen techniek en autonomie. 1
- 4: Bij de betekenis/definitie van autonomie gaat het (vooral) om de verhouding tot de buitenwereld (waarin autonomie tot stand komt). 1

Maximumlengte van het antwoord: 60 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
<p>5 maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Leg je niet neer bij wat algoritmes je voorschrijven. / bij wat technologie je voorschrijft. / Leef niet volgens algoritmes/technologie. / Blijf zelf (kritisch) nadenken.</p>	<p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
<p>6 maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 • 4 		<p>1 1</p>
<p>7 maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We worden ongevoelig voor de macht die we wel hebben. / We gaan (ten onrechte) geloven dat we geen macht hebben. / We worden apathisch (voor de gebeurtenissen om ons heen). • Dit is altijd in het voordeel van de status quo / van de big tech / van degenen die de macht bezitten. / Daardoor vervliegt autonomie vanzelf. 	<p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1 1</p>
<p>8 B</p>		<p>1</p>
<p>9 maximumscore 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 tweede les 2 eerste les 3 tweede les 4 derde les 		
	<p>indien vier elementen juist</p>	<p>2</p>
	<p>indien drie of twee elementen juist</p>	<p>1</p>
	<p>indien minder dan twee elementen juist</p>	<p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
10	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1: (want) hij kan zelfstandig handelen / beslissingen nemen • 2: (want) hij onderhoudt geen relatie met de wereld / hij houdt geen rekening met zijn omgeving <p>Niet goed:</p> <p>1: (want) hij rijdt vanuit zichzelf / vertrouwt op zichzelf</p> <p>2: (want) hij vormt een gevaar (voor zijn omgeving)</p> <p style="text-align: center;"><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p>
11	<p>maximumscore 1</p> <p>“Dat vraagt om ouderwetse zaken als zelfonderzoek, innerlijkheid en dialoog.” (regels 284-286)</p> <p style="text-align: center;"><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
12	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je ontdekt wat je mist. / waarnaar je verlangt. / Je leert begrijpen waarom autonomie belangrijk is. • Je ontdekt wat je aan deze beperking/begrenzing kunt veranderen. <p style="text-align: center;"><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p>
13	A	1
14	C	2
15	B	2
16	C	1
17	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <p>Sta steviger in je schoenen ten opzichte van (autonome) technologie. / Laat (autonome) technologie je leven niet bepalen. / Behoud zeggenschap over je eigen autonomie. / Denk (kritisch) na over de manier waarop (autonome) technologie je leven verandert.</p> <p style="text-align: center;"><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Onderzoek / Denk na over de manier waarop technologie je beslissingen beïnvloedt. 1
- Voorkom dat technologie doorslaggevend wordt (in je beslissingen). 1

Beoordeel de spelling.

19 D 1

Deel 2

Roddelen is een goede zaak!

20 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

drie van de volgende:

- Door roddelen ontstaan relaties/bondjes. / Je laat zien bij wie je wilt horen.
- Roddelen is informeel/vertrouwelijk.
- Roddelen gebeurt vaak. / kost veel tijd.
- Door roddelen kom je (fysiek) dicht bij anderen.

indien drie elementen juist 2

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling.

21 D 1

22 maximumscore 1

twee van de volgende:

- “constructief roddelen” (regel 11)
- “het in vertrouwen uiten van je onderbuikgevoelens” (regel 15)
- “emotioneel ontladen” (regel 16)
- “vocaal vlooien” (regel 22)

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Je kunt je onderbuikgevoelens in vertrouwen uiten. / Je kunt je emotioneel ontladen. 1
- Er ontstaan bondjes/sociale verbindingen. 1
- Je leert kritiek te geven en te ontvangen. / je eigen kaders te vormen. / je opvattingen te toetsen. / te bepalen wat jij belangrijk vindt. 1

Beoordeel de spelling.

24 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

drie van de volgende:

- De auteur is anoniem. / De expertise van de auteur is onbekend.
- De auteur haalt geen deskundigen/onderzoek aan.
- De auteur geeft een persoonlijke mening.
- De auteur is niet zeker van zijn zaak. / zegt “denk ik”.
- Er wordt (ongefundeerd/overhaast) gegeneraliseerd over vrouwen.

indien drie elementen juist 2

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling en grammatica.

25 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

een van de volgende:

- In bron 2 staat de vraag centraal waarom vooral vrouwen roddelen.
- In bron 2 worden (in strikte zin) geen voordelen van roddelen besproken.
- In bron 2 worden (in strikte zin) alleen verklaringen voor roddelen besproken.
- In bron 2 wordt slechts een zeer beperkt beeld van roddelen gegeven.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 3

voordeel in bron 3	overeenkomstig voordeel in bron 1 of bron 4
1a "(helpt ons te) bepalen hoe we 'volgens de norm' kunnen handelen" (regels 3-4)	1b "(het kan je helpen) je eigen kaders te vormen" (regel 38, bron 1)
2a <al gegeven> "versterkt roddelen de band tussen gesprekspartners" (regel 5)	2b "maak je met een beetje geroddel (goede) vrienden" (regel 12, bron 4) of "zorgen voor hechte banden(, zelfs vriendschappen)" (regels 13-14, bron 4)
3a "(is roddelen een uitstekende) manier om berichten te verspreiden" (regels 7-8) / "(zijn roddels een manier om waardevolle) informatie in een groot netwerk te verspreiden" (regels 9-10)	3b "(doordat we) informatie over slecht gedrag van anderen delen (en zo onze medemens waarschuwen voor dwazen)" (regels 3-4, bron 4)

indien vijf elementen juist	3
indien vier elementen juist	2
indien drie elementen juist	1
indien minder dan drie elementen juist	0

Beoordeel de spelling.

27 maximumscore 1

"Ook is roddelen een uitstekende manier om berichten te verspreiden."
(regels 7-8)

of

"Volgens evolutionair psycholoog Robin Dunbar zijn roddels een manier om waardevolle informatie in een groot netwerk te verspreiden – een groter netwerk dan we zelf helemaal in de gaten kunnen houden."
(regels 8-11)

Niet goed:

"Het is een hulpmiddel om onze sociale wereld te begrijpen: horen vertellen over goed en slecht gedrag helpt ons te bepalen hoe we 'volgens de norm' kunnen handelen." (regels 2-4)

Beoordeel de spelling.

28 C

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 3

(bron) 1: d, e

(bron) 2, (reactie) 1: b

(bron) 2, (reactie) 2: d

(bron) 3: c, d, e

(bron) 4: a, d

indien negen elementen juist 3

indien acht of zeven elementen juist 2

indien zes, vijf of vier elementen juist 1

indien minder dan vier elementen juist 0

30 maximumscore 3

1 niet

2 wel

3 wel

4 niet

5 niet

6 niet

indien zes elementen juist 3

indien vijf of vier elementen juist 2

indien drie elementen juist 1

indien minder dan drie elementen juist 0

Deel 3

Tekst 2 Het mag wel wat strenger

31 maximumscore 2

drie van de volgende:

- “(zal) meteen (opmerken)” (regels 15-16)
- “(Ja,) beste taalgebruiker” (regels 18-19)
- “(dat komt) al eeuwenlang (voor)” (regels 19-20)
- “(dus mag het ook meervoud zijn,) hoor” (regels 27-28)

indien drie elementen juist 2

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
32	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> - Een (nieuwe) vorm is regelmatig (dan de oude vorm). / ligt in de lijn der verwachtingen. - Een (nieuwe) vorm komt allang voor. - Een (nieuwe) vorm is grammaticaal (juist). 	
	indien drie elementen juist	2
	indien twee elementen juist	1
	indien minder dan twee elementen juist	0
	<p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i> <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
33	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	(1a) terecht	
	(1b) (want) taalnormen zijn niet in steen gebeiteld. / je kunt niet voor eeuwig vasthouden aan een norm (die geen basis heeft in het werkelijke taalgebruik).	
	(2a) onterecht	
	(2b) (want) van tolerantie leer je niets. / tolerantie is vanuit didactisch oogpunt onwenselijk.	
	indien de antwoorden bij 1a en 1b beide juist	1
	indien de antwoorden bij 2a en 2b beide juist	1
	<p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
34	A	1
35	C	1
36	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Taalkundigen/Taaladviseurs moeten de strenge/ouderwetse norm afkeuren/tegenspreken. / moeten streng zijn tegenover ouderwets taalgebruik. / moeten niet alles goedkeuren. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Er kan (daardoor) cognitieve frictie bij leerlingen ontstaan. / Leerlingen moeten (daardoor) argumenten zoeken voor of tegen taalregels. 	1
	<p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i> <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
37	maximumscore 2 • 1 • 3	1 1
38	C	2
39	maximumscore 2 1 niet 2 wel 3 wel 4 niet	
	indien vier elementen juist	2
	indien drie elementen juist	1
	indien minder dan drie elementen juist	0

Incorrect taalgebruik

40 Regeling met betrekking tot incorrect taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 24 juni.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Miriam Rasch, Follow the Money, 30 maart 2022
afbeelding 1	Hein de Kort/ComicHouse.nl, Het Financieele Dagblad, 18 januari 2019. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via images.fد.nl/zzYfEghG71-ipW8NCAPzRZdIuXo.jpg
tekstfragment 1	twitter.com/ABNAMRO/status/1197256253090783232
afbeelding sarcasm	fdegyves, 'Sarcameter Sarcasm GIF'. Tenor.com. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via tenor.com/nl/view/sarcameter-sarcasm-meter-sarcastic-gif-14555952
bron 1	Anne Wijn, Trouw, 8 mei 2018
bron 2	startpagina.nl. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via startpagina.nl/v/gezondheid/vraag/31818/roddelen-vrouwen/
bron 3	Else Boer, De Standaard, 17 november 2022
bron 4	redactie Cultuur & Reizen, Harper's Bazaar, 26 september 2017. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via harpersbazaar.com/nl/cultuur-reizen/a423/zes-redenen-waarom-roddelen-goed-is/
tekst 2	Peter-Arno Coppen, Levende Talen Magazine 2022 (109) nr. 6